

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 16.11.2004
KOM(2004) 760 v konečnom znení

2003/0302 (COD)

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 251 odsek 2 druhý pododsek Zmluvy o ES

o

**spoločnom stanovisku Rady k prijatiu nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady
o podmienkach pre vstup do sietí pre prepravu plynu**

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 251 odsek 2 druhý pododsek Zmluvy o ES

o

**spoločnom stanovisku Rady k prijatiu nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady
o podmienkach pre vstup do sietí pre prepravu plynu**

1- KONTEXT

Dátum podania návrhu EP a Rade
(dokument KOM(2003) 741 v konečnom znení– C5– 12. decembra 2003
0644/2004 - 2003/0302(COD)):

Dátum vydania stanoviska Európskeho hospodárskeho 2. júna 2004
a sociálneho výboru:

Dátum vydania stanoviska Európskeho parlamentu, prvé 20. apríla 2004
čítanie:

Dátum podania zmeneného a doplneného návrhu: Žiaden zmenený či doplnený návrh nebol podaný kvôli politickej naliehavosti. Všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Parlamentu prijaté Komisiou boli prijaté Radou.

Dátum politickej dohody v Rade: 10. júna 2004

Dátum prijatia spoločnej pozície Radou 12. November 2004

Príloha Vyhlásenie Komisie

2- CIEĽ NÁVRHU KOMISIE

Tento návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady predstavuje doplňujúce opatrenie k smernici 2003/55/ES, ktorá sa týka spoločných pravidiel na vnútornom trhu pre zemný plyn a ktorou sa ruší smernica 98/30/ES. Zameriava sa na určenie najnižšieho počtu požiadaviek pre podmienky vstupu do sietí pre prepravu plynu.

Skúsenosti, medzi iným získané na Európskom fóre o predpisoch plynárenského sektoru v Madride, ukázali, že otvárajúci sa kvalitatívny trh je rovnako dôležitý ako kvantitatívny. Kým smernica 2003/55/ES naplno otvorí trh nie neskôr ako v júli 2007, prístupové podmienky pre tretie strany do siete členských štátov sú ešte ďaleko od toho poskytovania realizačného priestoru. Oboje smernica 2003/55/ES a navrhované nariadenia uznávajú kľúčový význam

vstupu tretích strán ako základného nástroja na otvorenie trhu a zavedenie hospodárskej súťaže. Avšak, kým smernica len definuje ciele, nariadenie sa zameriava na určité minimálne požiadavky, ktoré musia byť dodržané v súlade s dôležitými bodmi smernice, t.j. prístupovými podmienkami do prepravnej siete.

3- PRIPOMIENKY K SPOLOČNEJ POZÍCII

S výnimkou bodov stanovených v 4.4., spoločná pozícia je plne v súlade s návrhom Komisie, pokiaľ ide o jeho obsah. Niekoľko iných zmien prednesených Radou a Európskym parlamentom ujasňuje ustanovenia nariadenia, pokiaľ ide o zachovanie súladu so smernicou 2003/55/ES alebo ich dopĺňa.

Členské štáty nielenže uznali potrebu nariadenia ako takého ale aj skutočnosť, že jeho rozsah musí ísť nad rámec otázok, ktoré sa týkajú len susediacich krajín, aby sa vyhlo narušeniu hospodárskej súťaže a diskriminácii.

4- PODROBNÉ PRIPOMIENKY KOMISIE

4.1 Zmeny a doplnenia prijaté Komisiou a zahrnuté úplne alebo sčasti do spoločnej pozície

Zmeny a doplnenia 1: Zmeny a doplnenia sú prijateľné do tej miery, pokiaľ zdôrazňujú potrebu zaoberať sa prekážkami v obchodovaní.

Zmeny a doplnenia 3: Zmeny a doplnenia zdôrazňujú potrebu konzultácií a spolupráce medzi Komisiou a príslušnými priemyselnými odvetviami, s ktorými Komisia bude súhlasiť.

Zmeny a doplnenia 4: Prijateľná časť zmien a doplnení poskytuje upresnenie.

Zmeny a doplnenia 7: Navrhovaná definícia „užívateľov siete“ poskytuje upresnenie a zjednodušenie bez toho, aby obmedzovala rozsah definície tak, ako bola navrhnutá Komisiou.

Zmeny a doplnenia 12: Zmeny a doplnenia prinášajú text v súlade s príslušnými ustanoveniami smernice 2003/55/ES. Berie do úvahy aj skutočnosť, že v niektorých členských štátoch existuje určitý stupeň hospodárskej súťaže medzi jednotlivým prepravnými potrubnými systémami. Na záver zmeny a doplnenia uznávajú potrebu zostaviť sadzobníky, tiež s ohľadom umožnenia investícií do infraštruktúry ako aj investícií zameraných na tok plynu, ktorý nie je zaťažovaný problémami kvality alebo inými problémami interoperability.

Zmeny a doplnenia 13: Zbližovanie tarifných štruktúr a vyrovnávacie mechanizmy by pomohli a zlepšili podmienky pre obchod so zemným plynom.

Zmeny a doplnenia 15: Táto záležitosť by sa mohla ponechať na trh, nakoľko by bolo v záujme operátora prepravného systému uviesť na trh takú kapacitu, aká je len možná.

Zmeny a doplnenia 18: Zmeny a doplnenia sa zaoberajú dôležitým aspektom, o ktorom sa diskutovalo počas fóra v Madride. Ochránilo by to operátorov prepravných systémov pred rizikom spojeným s ekonomicky neefektívnym sa správaním užívateľov siete alebo nespoľahlivých užívateľov siete.

Zmeny a doplnenia 19, 26 a 32: Zmeny a doplnenia poskytujú upresnenie.

Zmeny a doplnenia 20 a 39: Zmeny a doplnenia sú založené na dobrovoľných Usmerneniach pre riadne postupy vstupu tretích strán dohodnutých v Madride a vytvárajú tú správnu rovnováhu medzi požiadavkami konkurencieschopnosti trhu a zárukou zásobovania.

Zmeny a doplnenia 21: Je dôležité definovať časový rozsah, v rámci ktorého by mala byť nevyužitá kapacita ponúknutá na prerušovanej báze. Inak by užívatelia siete nemohli mať úžitok z tejto služby, ak by bol časový náskok príliš tesný na to, aby mohli reagovať.

Zmeny a doplnenia 23: Zverejnenie tarifných odchýlok a základnej metodiky, rovnako ako informácie o štruktúre sadzobníkov, sú jasnou požiadavkou transparentnosti a nevyhnutnosti na to, aby sa umožnila hospodárska súťaž a zabránilo sa nespravodlivým a nenáležitým tarifám.

Zmeny a doplnenia 25 stredná časť: Odsúhlasenie príslušných bodov prepravných systémov, o ktorých musia informácie byť zverejnené po konzultáciách s užívatelmi siete, by zaistilo, že informácie o týchto bodoch, ktoré sú pre trh najdôležitejšie, budú aj zverejnené.

Zmeny a doplnenia 28: Zmeny a doplnenia sú v súlade s madridskými usmerneniami. Boli prebraté po obsahovej stránke, hoci stylizácia bola pozmenená Radou, za účelom právnej zrozumiteľnosti a textovej jednotnosti.

Zmeny a doplnenia 29: Harmonizované vyrovnávacie režimy sú dôležité na to, aby umožnili tok plynu bez prekážok a rozvoj okamžitých trhov.

Zmeny a doplnenia 34: Zmeny a doplnenia predstavujú užitočné doplnenie a odzrkadľujú príslušné ustanovenia nariadenia (ES) 1228/2003.

Zmeny a doplnenia 36: Zmeny a doplnenia prispievajú k zvýšenej efektívnosti práce Komisie a zefektívňujú povinnosti Komisie pri podávaní správ.

Zmeny a doplnenia 38: Zaangažovanosť užívateľov siete pri rozvoji štandardizovaných zmlúv a kódov siete zvýši ich praktickú hodnotu a uplatniteľnosť.

Zmeny a doplnenia 40 a 41: Zmeny a doplnenia sú založené na dobrovoľných usmerneniach dohodnutých v Madride. Užívatelia siete sa musia dozvedieť, ako je ovplyvnená dostupnosť dohodnutej zmluvnej kapacity na to, aby mohli prijať nevyhnutné opatrenia, aby vyhověli potrebám ich zákazníkov za prevládajúcich okolností. Stupeň transparentnosti by mal byť v tomto prípade, čo najvyšší.

4.2 Zmeny a doplnenia prijaté Komisiou a nezahrnuté do spoločnej pozície

Žiadne.

4.3 Zmeny a doplnenia odmietnuté Komisiou a nezahrnuté do spoločnej pozície

Zmeny a doplnenia 1 a 4: Tie časti zmien a doplnení, ktoré naznačujú možné obmedzenia pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti nariadenia pre cezhraničný obchod, Komisia nemôže prijať. Akékoľvek obmedzenie pôsobnosti rozsahu nariadenia na cez hraničný obchod by znemožnilo dosiahnutie základných cieľov nariadenia. Obmedzenie rozsahu nariadenia na cez hraničný obchod by nedovolilo nariadeniu zabezpečiť potrebný stupeň poľa realizovateľnosti,

pokiaľ ide o podmienky vstupu, najmä u členských štátov, ktoré majú viac ako jedného operátora prepravných systémov. Otázky, ktorými sa nariadenie zaoberalo, sú relevantné všeobecne pre plynové siete a netýkajú sa len vzájomných prepojení. Obmedzenie rozsahu pôsobnosti nariadenia na cezhraničný obchod by spôsobilo, že navrhované nariadenie by bolo takmer zbytočné.

Zmeny a doplnenia 2, 5 a 6, prvá časť: Zmeny a doplnenia vytvárajú dojem, že len preprava cez hranice by viedla k zvýšeniu hospodárskej súťaže v rámci celej EÚ, zatiaľ čo toto by možné dosiahnuť zvýšeným počtom účastníkov na trhu, ktorí sú schopní dodávať plyn po celej EÚ (t.j. vo vnútri členských štátov a medzi členskými štátmi). (Pozri tiež pripomienky k zmenám a doplneniam 1 a 4).

Zmeny a doplnenia, druhá časť: Zmeny a doplnenia obmedzujú rozsah pôsobnosti nariadenia na operátorov prepravných systémov tak, ako je to definované smernicou 2003/55/ES. Je pravdepodobné, že toto by vylúčilo oblastné prepravné systémy, a tak neposkytlo rovnaké podmienky pre vstup do prepravných sietí.

Zmeny a doplnenia 8: Zmeny a doplnenia jasne nerozlišujú medzi pojmami primárnych a sekundárnych trhov, ktoré sú zakotvené v nariadení. Vznikol by tu priestor pre nedorozumenia, pokiaľ ide o článok 8 o „Obchodných právach pre kapacitu“, čo znamená sekundárne trhy.

Zmeny a doplnenia 9 a 10: Pojmy definované týmito zmenami a doplneniami sa neobjavujú v texte, a preto žiadne definície nie sú potrebné.

Zmeny a doplnenia 11: Definícia „relevantných bodov“ by sa mala objaviť v usmerneniach priložených k nariadeniu, aby sa umožnilo flexibilné a rýchle prispôsobovanie vývoju na trhu. Skladovacie zariadenia boli zámerne vynechané z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, nakoľko ich špecifické črty a regulačné požiadavky by si zaslúžili svoju vlastnú metodiku.

Zmeny a doplnenia 14: Zmeny a doplnenia by bolo obtiažne alebo nemožné uplatniť v praxi kvôli príliš všeobecnej štylizácii.

Zmeny a doplnenia 16: Témy, ktorými sa zaoberajú tieto zmeny a doplnenia sú mimo rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Zmeny a doplnenia 17: Zmeny a doplnenia sa zameriavajú na povinnosť pre držiteľov kapacity ponúknuť nepoužitú kapacitu na sekundárny trh. Komisia síce súhlasí s cieľmi a zámermi týchto zmien a doplnení, je však toho názoru, že existujúce zmluvne dohodnuté ekonomické stimuly sú najsľubnejšie. Pokiaľ ide o nové zmluvy, týmto sa zaoberá článok 5 odsek 2.

Zmeny a doplnenia 22: Zmeny a doplnenia by zaviedli značný stupeň možnosti voľnej úvahy pokiaľ ide o to, čo sa považuje za „dlhotrvajúce a závažné, zmluvne dohodnuté preplnenie“. Navyše zmeny a doplnenia by oslabili príslušné ustanovenia textu Komisie. Je nutné zdôrazniť, že zatiaľ čo k existujúcim zmluvám sa – z právnych dôvodov – musí pristupovať inak, je veľmi dôležité, aby nové zmluvy zobrali do úvahy skutočnosť, že hromadiaca sa kapacita nie je prijateľná na konkurenčnom trhu a musia sa uplatniť princípy: buď ju použiť alebo stratiť.

Zmeny a doplnenia 24: Zmeny a doplnenia nedopĺňajú žiaden nový prvok. Definícia príslušných bodov je zahrnutá v článku 6 odsek 3 a v prílohe.

Zmeny a doplnenia 25 prvá a záverečná časť: Bodmi určenými na zverejnenie by sa mal zaoberať článok 6 odsek 3, a to len kvôli zrozumiteľnosti. Kvôli vysokému počtu výstupných bodov v niektorých prepravných systémoch, je dôležité vyznačiť aspoň percento kapacity výstupných bodov, ktoré musia byť zverejnené. Táto požiadavka je splnená v prílohe.

Zmeny a doplnenia 27: Kvôli veľkým rozdielom medzi európskymi prepravnými systémami, zmeny a doplnenia sa zdajú byť predčasné. Veľkosť systému, dostupnosť skladovacích zariadení a iné nástroje flexibility pre operátorov prepravných systémov, môžu predurčiť ich možnosti pokiaľ ide o vyrovnávacie služby. Navyše odvolanie sa na trhovo založené vyrovnávacie systémy je príliš nejasné, nakoľko existujú rôzne trhovo založené systémy na trhu EÚ s plynom.

Zmeny a doplnenia 30: Zmeny a doplnenia môžu dať nesprávne signály, obmedziť kroky, ktoré sa majú podniknúť ku konzultáciám a zamedzili by zaangažovanosti regulačných orgánov, ktoré sa považujú za nevyhnutné na zabezpečenie nediskriminačných a transparentných zmluvných postupov.

Zmeny a doplnenia 31: Zmeny a doplnenia by neumožnili riadny konzultačný proces s priemyselnými odvetviami, ktoré majú podľa Komisie najväčší význam.

Zmeny a doplnenia 35: Zatiaľ čo Komisia opakovane uviedla svoje zámery zachovať úzko prepojený konzultačný proces s priemyselnými odvetviami a plynárenskými spotrebiteľmi, z inštitucionálnej stránky by nebolo správne zaviazat' výbor, ktorý bol vytvorený podľa pravidiel komitológie, ku akýmkoľvek konzultáciám.

Zmeny a doplnenia 37: Niektoré členské štáty ešte stále využívajú odchýlenia od smernice 98/30/ES. Za účelom zabezpečenia jednotného uplatňovania práva Spoločenstva, najmä článkov 22, 27 a 28 smernice 2003/55/ES a ustanovení dotknutého nariadenia, odchýlky a výnimky pri uplatňovaní nariadenia sú nevyhnutné, nakoľko nariadenie dopĺňa niektoré z tých ustanovení smernice, od ktorých sa môžu členské štáty odchýliť.

Zmeny a doplnenia 42: Kvôli technickým dôvodom spojeným s podmienkami pre tlak v sieti, ktoré podliehajú zmenám oznámeným v relatívne krátkom čase, zverejnené kapacity často vyžadujú ďalšie potvrdenie predtým, ako sú zmluvne zaviazané. Toto sa vzťahuje najmä na krátkodobé služby a služby oznámené v krátkom čase.

4.4. Zmeny a doplnenia odmietnuté Komisiou a zahrnuté v spoločnej pozícii

Zmeny a doplnenia 33: Komisia považuje za užitočné zdôrazniť právo európskych občanov a spoločností odvolať sa, ak je to potrebné na Súdny dvor. Avšak Rada pri prispôbovaní článku 11 požiadavkám navrhovaného nariadenia, úplne zrušila odstavce 2, 3, 4 a 5 článku 11, a pritom zahrnula zmeny a doplnenia č. 33 predložené Parlamentom. Komisia prijíma tento postup Rady, ktorý zefektívňuje ustanovenia nariadenia.

4.5. Zmeny zavedené Radou

Definície „nových účastníkov trhu“ a „malých hráčov“, zahrnuté v článku 2 odsek 23 a 24 pôvodného návrhu Komisie, boli zrušené. Toto je prijateľné pre Komisiu, pretože pojmy

„nových účastníkov trhu“ a „malých hráčov“ sú dostatočne jasné. Avšak ustanovenia týkajúce sa nových účastníkov trhu v texte nariadenia boli zachované.

V článku 9 odsek 1 a 2 Rada znížila rozsah komitologického postupu tak, ako bolo navrhnuté Komisiou. Zrušila všetky body, ktoré ešte neboli zahrnuté usmerneniami pripojenými k nariadeniu. Len tie body, ktorými sa už pripojené usmernenia zaoberali, boli zachované. Bodom, ktoré Komisia vyňala sa môže venovať v neskoršej fáze, napr. pri podávaní správy v zmysle článku 30 smernice 2003/55/ES (Druhá interná smernica pre trh s plynom).

S cieľom vyhnúť sa dojmu, že akékoľvek usmernenia pripojené k nariadeniu vyžadujú štandardizáciu alebo harmonizáciu v celej EÚ, Rada zaviedla nový odsek (článok 9 odsek 3), s úmyslom upresniť túto otázku. Komisia nikdy nemala v úmysle stanoviť, aby boli podmienky pre vstup do siete štandardizované na úrovni Spoločenstva, hoci najzákladnejšie pravidlá týkajúce sa vstupu do siete budú stanovené. Z tohto dôvodu je text článku 9 odsek 3 prijateľný pre Komisiu.

Za účelom dosiahnutia súladu so smernicou 2003/55/ES, Rada zaviedla článok 16 o „Odchýlkach a výnimkách“. Ustanovenia tohto článku budú znamenať jednotné uplatňovanie práva Spoločenstva. Článok 16 nariadenia neprekračuje rozsah už v smernici 2003/55/ES stanovených odchýlok, ale udeľuje členskému štátu právo v zmysle článku 28 smernice 2003/55/ES požiadať o dočasnú možnosť odchýliť sa od uplatňovania nariadenia, ktoré musí byť odsúhlasené Komisiou.

Na záver, Komisia súhlasila s tým, aby nariadenie nadobudlo účinnosť o rok neskôr, ako sa pôvodne navrhovalo.. Navyše súhlasila s tým, že usmernenia pripojené k nariadeniu by sa nemali meniť a dopĺňať do 1. januára 2007. Nakoľko Komisia považuje usmernenia zahrnuté do prílohy nariadenia za dostatočne úplné, obsiahle a spôsobilé dobre reagovať na požiadavky trhu, tiež môže prijať tento návrh.

5- ZÁVER

Komisia by bola uprednostnila nadobudnutie účinnosti nariadenia v roku 2005 ale je toho názoru, že politická dohoda, prijatá 10. júna 2004(kvalifikovanou väčšinou) a následná spoločná pozícia prijatá 12. November 2004, v plnom rozsahu spĺňajú ciele stanovené nariadením. Z tohto dôvodu Komisia podporuje spoločnú pozíciu.

PRÍLOHA

Návrh nariadenia o podmienkach pre vstup do sietí na prepravu plynu

Vyhlásenie Komisie

Skladovanie a prístup do skladovacích zariadení nie sú predmetom tohto nariadenia.

Skladovaním a prístupom do skladovacích zariadení sa nebudú zaoberať usmernenia uvedené v článku 9 ods.1 nariadenia alebo v súlade s tým, ako bolo zmenené a doplnené v článku 9 ods. 2 tohto nariadenia.